

1 Koje vrste mjera postoje?

Koje vrste mjera postoje?

Postoje dvije vrste mjera: privremene mjere i mjere osiguranja.

Privremene mjere one su mjere koje prethode sudskim odlukama u postupcima o meritumu. Presudom koju sud donese u postupku o meritumu privremena mjera može se potvrditi ili poništiti.

Mjere osiguranja one su mjere kojima je svrha osigurati da će protivnik osiguranja izvršiti svoje obveze. Tim se mjerama predlagatelj osiguranja mogu zaštititi od rizika nepodmirenja njihovih tražbina.

Sud može izreći privremenu mjeru ili mjeru osiguranja koja se odnosi na imovinu protivnika osiguranja. Prije donošenja presude, a čak i prije pokretanja postupka, predlagatelj osiguranja u skladu sa zakonom ima pravo predložiti određene mjere kojima je svrha zaštititi prava koja se mogu ostvariti tek nakon donošenja presude. Time se nastoji spriječiti situacija u kojoj druga stranka onemogućuje ostvarenje prava predlagatelja osiguranja na naknadu, primjerice prodajom stvari, njihovim skrivanjem, davanjem trećoj osobi ili terećenjem zasnivanjem založnog prava ili hipoteke.

1.1. Privremene mjere

Privremene mjere mogu se izreći u postupcima u kojima se one specifično zahtijevaju ili u postupcima o meritumu koji se vode pred sudom.

Posebna pravila primjenjuju se na privremene zabrane u postupku razvoda.

1.2. Mjere osiguranja

A. Zapljena (*conservatoir beslag*)

Sud može predlagatelju osiguranja odobriti zapljenu imovine protivnika osiguranja u cilju očuvanja te imovine do uspostave prava koje je zatražila osoba koja je predložila zapljenu.

Postoje četiri vrste zapljene:

zapljena radi naplate potraživanja (*conservatoire verhaalsbeslagen*). Imovina se zapljenjuje nakon što sud donese odluku da se novčana tražbina mora podmiriti.

zapljena u svrhu predaje pokretnina ili isporuke stvari (*conservatoir beslag tot afgifte van roerende zaken of levering van goederen*). U tom se slučaju nad protivnikom osiguranja provodi zapljena kako bi se osiguralo očuvanje prava vlasnika ili korisnika koji ima pravo na isporuku.

prethodna zapljena bračne stečevine (*conservatoir marital beslag*). Bračni drug koji zahtijeva razvod, zakonsku rastavu ili prestanak bračne zajednice može predložiti tu zapljenu kako bi spriječio uklanjanje imovine iz zajednice prije podjele te imovine.

zapljena radi očuvanja dokaza (*conservatoir bewijsbeslag*). Svrha je te zapljene zaštita dokaza.

B. Predaja stvari na čuvanje

Ta se mjera uglavnom odnosi na slučajeve u kojima postoji rizik da će se zaplijenjene stvari ukloniti. Na zahtjev osobe koja je predložila zapljenu sud nalaže da se stvari koje su zaplijenjene ili koje će biti zaplijenjene predaju na čuvanje osobi koju odredi sud.

Predaja stvari na čuvanje može se naložiti i neovisno od zapljene.

C. Prinudna uprava

Za imovinu koja je predmet spora u pogledu vlasništva sud može odrediti prinudnu upravu. Na primjer: vodi se spor u pogledu prava na predaju trgovačkog društva. Zapljenom ili predajom imovine tog trgovačkog društva na čuvanje mogao bi se onemogućiti nastavak njegova poslovanja. Upravitelj može voditi društvo do dovršetka postupka.

D. Pečaćenje i popis imovine

Javni bilježnik može, uz dopuštenje okružnog suda (*kantonrechter*), staviti pečat na nasljedstvo ili na određenu imovinu u zajedničkom vlasništvu. Odvjetnik nije potreban. Ta se mjera rijetko upotrebljava. Mogu je, na primjer, zatražiti nasljednici, ostaviteljev bračni drug ili životni partner, izvršitelji i osobe s (ograničenim) pravom na udio u zajedničkoj imovini.

Okružnom sudu podnosi se i zahtjev za uklanjanje pečata.

Na zahtjev, među ostalim, prethodno navedenih osoba okružni sud može javnom bilježniku naložiti sastavljanje popisa imovine. Odvjetnik nije potreban.

Svrha je mjere odrediti veličinu (i vrijednost) imovine. Prijedlog se može podnijeti zajedno sa zahtjevom za stavljanje ili uklanjanje pečata. Mjera uključuje kratak opis cjelokupne imovine i obveza stečevine te, na zahtjev stranke, procjenu vrijednosti pokretnina. Ako se stranke ne mogu dogovoriti o ovlaštenom procjenitelju ili ovlaštenim procjeniteljima, imenuje ih javni bilježnik.

1.3. Privremeno izvršenje

Ako je potrebno, sud može u svim predmetima svoju presudu proglasiti privremeno izvršivom, osim ako je drukčije određeno zakonom ili prirodom predmeta. Ako to ne proizlazi iz zakona, nalog za privremeno izvršenje mora zatražiti predlagatelj osiguranja. Sud to ne može proglasiti po službenoj dužnosti.

Presuda koja se proglašava privremeno izvršivom može se izvršiti odmah, čak i ako se protiv te odluke podnese prigovor, žalba ili kasacijska žalba. Nalogom za izvršenje može se obuhvatiti cijela presuda ili njezin dio. Presuda bi se mogla izvršiti i bez njezina proglašenja privremeno izvršivom, iako bi se njezino izvršenje obustavilo podnošenjem žalbe. Ako se presuda proglašava privremeno izvršivom, njezino se izvršenje može nastaviti ili čak i pokrenuti nakon što je podnesena žalba protiv te presude.

2 Pod kojim se uvjetima takve mjere mogu naložiti?

2.1 Postupak

A. Zapljena

Zapljena se provodi uz dopuštenje suca okružnog suda pred kojim je podnesen prijedlog za privremenu mjeru. Prijedlog za dopuštenje mjere podnosi odvjetnik. Sudac se, načelno, može osloniti na argumente predlagatelja mjere. Saslušanje protivnika osiguranja u načelu se ne provodi. Sudski nalog obično se izdaje isti dan. U slučaju novčane tražbine sudac određuje iznos za koji se daje dopuštenje. Sudac može naložiti davanje jamčevine za moguću štetu prouzročenu zapljenom.

Zapljena se provodi na temelju naloga koji dostavlja ovršitelj. Osobi koja je predložila zapljenu, a za koju se kasnije utvrdi da je tu zapljenu predložila protupravno, može se naložiti plaćanje naknade štete.

Postupak u kojem se zahtijeva zapljena uključuje troškove, kao što su: sudske pristojbe (<http://www.rechtspraak.nl/>), troškovi odvjetnika (<http://www.advocatenorde.nl/>) i troškovi ovršitelja (<http://www.kbvg.nl/>).

B. Predaja stvari na čuvanje

Sudac okružnog suda koji razmatra prijedlog za privremenu mjeru na zahtjev stranke koja je predložila zapljenu nalaže predaju stvari na čuvanje. Saslušanje protivnika osiguranja i svih drugih zainteresiranih strana provodi se osim ako to nije moguće zbog razloga žurnosti. Protiv tog naloga nije dopuštena žalba. Sudac može naložiti davanje jamčevine.

Sudac okružnog suda koji razmatra prijedlog za privremenu mjeru može naložiti predaju stvari na čuvanje odvojeno od zapljene.

Postupak u kojem se zahtijeva predaja stvari na čuvanje uključuje troškove kao što su: sudske pristojbe (<http://www.rechtspraak.nl/>), troškovi odvjetnika (<http://www.advocatenorde.nl/>) i troškovi ovršitelja (<http://www.kbvg.nl/>).

C. Prinudna uprava

Na zahtjev zainteresirane strane sudac okružnog suda koji razmatra prijedloge za privremenu mjeru određuje prisilnu upravu nad spornom imovinom. Ta mjera nije povezana s predloženom zapljenom. Predloženom zapljenom imovine ne ograničuju se ovlasti upravitelja. Tom se mjerom mogu obuhvatiti sve vrste stvari, pokretne i nekretnne te stvarna prava. Glavna je svrha prinudne uprave osigurati nastavak upravljanja neovisne treće strane nad imovinom trgovačkih društava, na primjer, tijekom postupka.

Postupak u kojem se zahtijeva prisilna uprava uključuje troškove, kao što su: sudske pristojbe (<http://www.rechtspraak.nl/>), troškovi odvjetnika (<http://www.advocatenorde.nl/>) i plaća upravitelja.

D. Privremene mjere

Postupak o privremenim mjerama može se provesti potpuno odvojeno od postupka o meritumu te ga potonji ne mora slijediti.

Sudac okružnog suda koji razmatra prijedloge za privremenu mjeru nadležan je privremenu mjeru odobriti, prema potrebi, u svim stvarima. Sudac okružnog suda nadležan je i u predmetima u kojima on odlučuje u postupku o meritumu. Uz uobičajenu mjesnu nadležnost, sud u čijem se području nadležnosti mjera treba provesti ima dodatnu nadležnost. Svaki nalog ili zabrana koja bi se mogla zahtijevati u postupku o meritumu može se zahtijevati i u postupku o privremenim mjerama. U određenim se okolnostima mogu dopustiti novčane tražbine (vidjeti točku 2.2.).

U postupcima pred sudom koji razmatra prijedloge za privremenu mjeru predlagatelja osiguranja mora zastupati odvjetnik. Protivnika osiguranja može zastupati odvjetnik. U postupcima pred sudcem okružnog suda stranke ne mora zastupati odvjetnik. Rasprava je usmena i neslužbena. Presuda se obično donosi nakon nekoliko tjedana. Sud može po službenoj dužnosti privremenu mjeru proglasiti privremeno izvršivom. „Privremena” znači da se presuda pravno može preinačiti. Drukčija se presuda može donijeti u postupku o meritumu.

Taj postupak uključuje sljedeće troškove: sudske pristojbe (<http://www.rechtspraak.nl/>), troškove ovršitelja (<http://www.kbvg.nl/>) i, za predlagatelja osiguranja, troškove odvjetnika (<http://www.advocatenorde.nl/>).

Privremene mjere mogu se odobriti i tijekom sudskog postupka o meritumu te se primjenjuju do dovršetka parnice. Privremene mjere za koje će se podnijeti prijedlog moraju biti povezane sa zahtjevom u glavnom postupku. Taj se postupak rijetko upotrebljava.

U postupcima razvoda privremene zabrane predlažu se tijekom postupka i određeno vrijeme nakon njega. Primjeri su sljedeći: obiteljski dom, roba za svakodnevnu upotrebu, djeca i uzdržavanje koje jedan bračni drug treba plaćati drugom.

Te se mjere zahtijevaju posebnim prijedlogom prije, tijekom te čak i nakon postupka razvoda dok ne prestanu imati učinak. Rasprava se mora provesti najkasnije treći tjedan nakon podnošenja prijedloga te sudac odluku mora donijeti u najkraćem mogućem roku.

Taj postupak uključuje sljedeće troškove: sudske pristojbe (<http://www.rechtspraak.nl/>) i troškove odvjetnika (<http://www.advocatenorde.nl/>).

E. Privremeno izvršenje

U redovnom postupku koji se pokreće na temelju sudskog poziva sud može, na prijedlog predlagatelja osiguranja, cijelu presudu ili njezin dio proglasiti privremeno izvršivom, osim ako je drukčije određeno zakonom ili prirodom predmeta. Privremenu izvršivost može uvjetovati davanjem jamčevine. Privremena izvršivost može se proglasiti i po službenoj dužnosti u postupcima o privremenim mjerama. To vrijedi i u postupku s predstavkama.

2.2 Glavni uvjeti

A. Zapljena

Prijedlog mora sadržavati određene podatke: prirodu zapljene koju treba provesti i pravo na koje se poziva predlagatelj te, u slučaju novčane tražbine, i njezin (najviši) iznos. Uz to, ovisno o zapljeni koju treba provesti, potrebno je dokazati osnovanost straha od protupravnog prisvajanja. Interes za žurnu provedbu mjere nije potreban.

B. Predaja stvari na čuvanje

Ako zahtjev podnosi osoba koja je predložila zapljenu, žurnost nije potrebna. Međutim, u postupku o privremenim mjerama predlagatelj mora imati interes za žurnu provedbu mjere. Strah od protupravnog prisvajanja ne mora se dokazati.

C. Prinudna uprava

Budući da je riječ o postupku o privremenim mjerama, predlagatelj mora imati interes za žurnu provedbu mjere. Strah od protupravnog prisvajanja ne mora se dokazati.

D. Privremene mjere

U postupku o privremenim mjerama predlagatelj mora imati interes za žurnu provedbu mjera, a sud razmatra interese stranaka i donosi odluku o privremenoj mjeri. Interes predlagatelja za žurnu provedbu mjera ne mora se temeljiti na okolnostima koje su povezane s protivnikom osiguranja. Tražbina se može osporiti ili biti osporavana. Stroži se uvjeti primjenjuju u pogledu dopuštenosti novčanih tražbina u postupku o privremenim mjerama. Interes predlagatelja za žurnu provedbu mjera mora se detaljno ispitati. U razmatranju interesa u obzir će se morati uzeti i rizik od nemogućnosti otplate, što može dovesti do odbijanja mjere. Pred svim se okružnim sudovima mogu voditi postupci za privremenu naplatu duga za nesporne zahtjeve ili zahtjeve koji se razumno ne mogu osporavati i koji proizlaze iz ugovora o isporučenoj robi i/ili pruženim uslugama.

Na privremene mjere u postupku razvoda i drugim postupcima o meritumu ne primjenjuju se nikakvi uvjeti u pogledu mogućnosti osporavanja ili žurnosti predmeta. Nije relevantan ni strah od protupravnog prisvajanja.

E. Privremeno izvršenje

Nije primjenjivo.

3 Predmet i priroda takvih mjera?

Svrha je mjera osiguranja zadržati *de facto* i *de jure* stanje radi očuvanja prava (na naknadu štete). Svrha je privremenih mjera stvoriti *de facto* ili *de jure* stanje prije donošenja odluke u postupku o meritumu.

3.1 Koja vrsta imovine može podlijegati takvim mjerama?

A. Zapljena

U načelu se mogu zaplijeniti sve vrste stvari, osim imovine koja se upotrebljava za pružanje javnih usluga i predmeta navedenih u člancima 447., 448. i 712. Zakona o parničnom postupku (*Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering*). Dio plaća i drugih potraživanja od povremenih plaćanja ne mogu biti predmet zapljene. Zapljena se može provesti i nad ograničenim pravom ili udjelom u imovini. Pravila za zapljenu takve imovine u tom se slučaju primjenjuju *mutatis mutandis* (članak 707. Zakona o parničnom postupku).

B. Predaja stvari na čuvanje

Pokretnina koja nije registrirana.

C. Prinudna uprava

Sve stvari čije je pravo vlasništva predmet spora.

D. Privremene mjere

Sve vrste stvari mogu biti predmet tražbine u postupku o privremenim mjerama ili privremene tražbine u postupku o meritumu.

E. Privremeno izvršenje

Nije primjenjivo.

3.2 Koji su učinci takvih mjera?

A. Zapljena

Posljedica je zapljene zamrzavanje zaplijenjene imovine. Stranka čija je imovina zaplijenjena svoju imovinu više ne može prodati, dati trećoj osobi, opteretiti ili dati u zakup itd. Ta je nemogućnost raspolaganja imovinom relativna: ima učinak samo u odnosu na osobu koja je predložila zapljenu. U slučaju zapljene na temelju administrativne zabrane, osoba koja je obvezna postupati po toj zabrani ne smije izvršavati daljnja plaćanja ili predati imovinu. Međutim, treća strana koja je *bona fide* stjecatelj zaštićena je pod određenim uvjetima. U slučaju zapljene na temelju administrativne zabrane osoba koja je obvezna postupati po toj zabrani mora navesti imovinu koju drži u ime osobe kojoj je zaplijenjena imovina. Isplata zaplijenjene imovine kažnjiva je.

B. Predaja stvari na čuvanje

Isplata predane imovine kažnjiva je.

C. Prinudna uprava

Upravljanje imovinom prenosi se na upravitelja.

D. Privremene mjere

Nepoštovanje se kažnjava povremenim novčanim kaznama.

3.3 Koliko dugo takve mjere vrijede?

A. Zapljena

Pri odobravanju zapljene sud uvijek mora odrediti rok u kojem se zahtjev mora podnijeti u glavnom postupku. Ako još nije pokrenut glavni postupak, sud u odobrenju zapljene određuje rok od najmanje osam dana nakon zapljene u kojem je potrebno pokrenuti glavni postupak. Glavnim postupkom može se smatrati samo postupak radi dobivanja ovršnog naloga za plaćanje tražbine za koju je zapljena određena kao osiguranje. Sud u međuvremenu može ukinuti zapljenu na zahtjev osobe čija je imovina zaplijenjena ili na zahtjev druge zainteresirane strane. Zapljena prestaje vrijediti nakon isteka roka koji je odredio sud.

Zapljena postaje ovršna čim osoba koja je predložila zapljenu dobije izvršivi ovršni nalog i čim se taj nalog dostavi stranki čija je imovina zaplijenjena (a u slučaju administrativne zabrane i trećoj strani).

Zapljena prestaje vrijediti ako se prijava tražbine u glavnom postupku neopozivo odbije. Zapljena se može ukinuti na zahtjev stranke čija je imovina zaplijenjena.

B. Predaja stvari na čuvanje

Na zahtjev svake zainteresirane strane u postupku o privremenim mjerama sudac koji je razmatrao prijedlog za privremenu mjeru može ukinuti mjeru predaje stvari na čuvanje. Ako je potrebno, sudac odlučuje kojoj stranki čuvar mora predati imovinu. Ukidanjem zapljene na kojoj se temelji predaja stvari na čuvanje ukida se i ta mjera. Čuvar zatim isporučuje imovinu stranki čija je imovina zaplijenjena. Nakon što se presudom koja je proglašena konačnom ili privremeno izvršivom odredi osoba koja ima pravo na imovinu, čuvar toj osobi predaje imovinu.

C. Prinudna uprava

Ako u glavnom postupku zahtjev još nije podnesen sudu, mora ga se podnijeti u roku koji će odrediti sud. Prinudna uprava prestaje vrijediti nakon isteka tog roka.

Nakon što se presudom koja je proglašena konačnom ili privremeno izvršivom odredi osoba koja ima pravo na imovinu, upravitelj toj osobi predaje imovinu. Prinudna uprava ukida se zajedničkom odlukom stranaka ili je na zahtjev jedne od stranaka ukida sud koji odlučuje o prijedlozima za privremenu mjeru.

D. Privremene mjere

Privremene mjere primjenjuju se dok sud ne donese presudu u postupku o meritumu.

Osim toga, u postupku o privremenim mjerama sudac može ograničiti razdoblje valjanosti mjera ili ih uvjetovati pokretanjem postupka o meritumu u određenom roku. Privremene zabrane izdane u postupku o meritumu isto tako prestaju vrijediti u slučaju prijevremenog prekida glavnog postupka.

Privremene zabrane u postupku razvoda mogu imati učinak i neko vrijeme nakon razvoda. Može ih se izmijeniti ili povući. Privremene zabrane izdane prije pokretanja postupka razvoda prestaju ako se tužba za razvod braka ne podnese u roku od četiri tjedna od donošenja odluke o privremenim zabranama.

E. Privremeno izvršenje

Žalbeni sud može obustaviti izvršenje. Obustava se može odobriti i na temelju prigovora protiv izvršenja.

4 Je li moguća žalba protiv takve mjere?

Opća pravila

Protiv presude mogu se podnijeti prigovor, žalba i kasacijska žalba.

Stranka koja je osuđena u odsutnosti može sudu koji je donio presudu zbog izostanka podnijeti prigovor u roku od četiri tjedna (promjenjivi početak isteka roka).

Stranka koja nije bila uspješna u postupku može podnijeti žalbu žalbenom sudu (za iznose više od 1750 EUR) u roku od tri mjeseca od datuma donošenja presude.

Stranka koja nije bila uspješna u postupku može Vrhovnom sudu Nizozemske (*Hoge Raad der Nederlanden*) podnijeti kasacijsku žalbu u roku od tri mjeseca od datuma donošenja presude na prvom ili višem stupnju ili u žalbenom postupku.

Mogu se podnijeti žalba žalbenom sudu i kasacijska žalba Vrhovnom sudu Nizozemske.

Predlagatelj osiguranja i zainteresirane strane u postupku podnose žalbu u roku od tri mjeseca od datuma donošenja presude, a ostale strane u roku od tri mjeseca od primitka obavijesti o sudskom nalogu.

Stranke koje su se pojavile pred jednim od prethodno navedenih sudova u roku od tri mjeseca od datuma donošenja presude mogu podnijeti kasacijsku žalbu.

Ti pravni lijekovi imaju učinak odgode izvršenja, osim ako je presuda proglašena privremeno izvršivom.

A. Zapljena

Protiv dopuštenja za provedbu zapljene ne može se podnijeti žalba višem sudu (članak 700. stavak 2. Zakona o parničnom postupku). Osoba koja je predložila zapljenu može podnijeti žalbu, a kasnije i kasacijsku žalbu protiv odluke o odbijanju zahtjeva.

B. Predaja stvari na čuvanje

Ako je predaja stvari na čuvanje naložena na zahtjev osobe koja je predložila zapljenu, protiv tog naloga nije dopuštena žalba višem sudu.

Žalitelj može podnijeti žalbu, a kasnije i kasacijsku žalbu protiv odluke o odbijanju zahtjeva.

Protiv privremenog sudskog naloga mogu se podnijeti prigovor, žalba i kasacijska žalba.

C. Prinudna uprava

Protiv naloga o određivanju prinudne uprave nas imovinom mogu se podnijeti prigovor, žalba i kasacijska žalba.

D. Privremene mjere

Protiv privremenih zabrana odobrenih u postupku o privremenim mjerama ili postupku o meritumu mogu se podnijeti prigovor, žalba i kasacijska žalba. Žalba ili kasacijska žalba protiv privremenih zabrana odobrenih u postupku razvoda nije dopuštena.

E. Privremeno izvršenje

Ako presuda nije proglašena privremeno izvršivom, takvo se proglašenje još uvijek može postići u žalbenom ili kasacijskom postupku ili na temelju prigovora protiv izvršenja. Ako je presuda proglašena privremeno izvršivom, žalbeni sud može obustaviti izvršenje. To nije moguće u kasacijskom postupku. Obustava se može odobriti i na temelju prigovora protiv izvršenja.

Posljednji put ažurirano: 12/09/2018

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJNI-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.